

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING TO THE OPERATIONS QUALITY
OF CHILD DEVELOPMENT CENTER UNDER THE LOCAL ADMINISTRA-
TION ORGANIZATION IN NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCA-
TIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

กนกกาญจน์ ชัยชนะ¹

พระปลัดโมสิต โฆสิตโต², วีระพงษ์ สมเขาใหญ่³ และ กษมา ศรีสุวรรณ⁴

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช^{1,2,3,4}

Kanokkan Chaichana¹,

PhraPaladKosit Kosito², Teeraphong Somkhaoyai³ and Kasama Srisuwan⁴

Mahachulalongkornrajavidyalaya University,

Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand^{1,2,3,4}

Corresponding Author, Email: Kanokkan.t69@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ศึกษาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

* ได้รับบทความ: 2 กุมภาพันธ์ 2564; แก้ไขบทความ: 7 มิถุนายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 21 มิถุนายน 2564

Received: February 2, 2021; Revised: June 7, 2021; Accepted: June 21, 2021

นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 71 แห่ง และมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน รวม 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) คุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนมาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 80.10

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก; คุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) To study the administrative factors which are affected to child development center 2) To study the quality of operation of child development centers and 3) To study factors which are affected to operations quality of child development center under the local administration organization in Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 4, this is the quantitative research, the sample composed of 71 child development centers, there are 4 in each centers, totally 284 persons and 5 key informants, the instruments for this research composed of questionnaire. The statistics for data collection were percentage, arithmetic mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research results found that 1. The administrative factors which are affected to child development center by overview was at highest mean, considered in each aspect found that the aspect of personel and administrative process were at highest mean and the aspect of information technology was at the lowest mean.

2. The operations quality of child development center by overview was at highest mean considered in each aspect found that standard 4, the aspect of academic and curriculum activities were at highest mean and standard 6, the aspect of network promotion of child development was the lowest mean.

3. The result of factor analysis found that all 5 factors are affected to operation quality of child development center and to cooperate in prediction of administrative quality of child development center at 80.10 %.

Keywords: Administrative Factors; Child Development Centers; Operations Quality of Child Development Centers

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 116) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 41 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 12-13)

สำหรับการจัดการศึกษาของท้องถิ่นนั้น มีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่นระดับปฐมวัย โดยจัดการศึกษาในรูปแบบ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มี คุณภาพนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโครงสร้างการบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ซึ่งมีคู่มือที่เป็นแนวทางให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารในด้านต่างๆ ที่จะส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 87 แห่ง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้มาจากสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน จำนวน 71 แห่ง มีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน รวมทั้งหมด 284 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขนอม, สิชล, ท่าศาลา, นบพิตำ และพรหมคีรี และเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม

ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	(SD)	ระดับ
ด้านบุคลากร	4.65	0.35	มากที่สุด
ด้านกระบวนการบริหาร	4.65	0.36	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.53	0.41	มากที่สุด
ด้านวัสดุอุปกรณ์	4.56	0.38	มากที่สุด
ด้านงบประมาณ	4.64	0.37	มากที่สุด
รวม	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.65$) ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังตารางที่ 2

คุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	(SD)	ระดับ
มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.65	0.37	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร	4.63	0.36	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.58	0.34	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	4.69	0.34	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน	4.57	0.34	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.41	0.44	มาก
รวม	4.59	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.69$) ส่วนมาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.41$)

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 แสดงผลความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

Source of Variation	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	19.656	3.931	228.742*	0.000
Residual	278	4.778			
Total	283	24.433			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ที่ศึกษาทั้งหมด 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยวิธี Enter เพื่อค้นหาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (n = 284)

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	Sig.
(Constant)	0.755	0.114		6.606*	0.000
ด้านบุคลากร (b1)	0.222	0.051	0.265	4.389*	0.000
ด้านกระบวนการบริหาร (b2)	0.144	0.049	0.178	2.915*	0.004
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (b3)	0.118	0.026	0.164	4.508*	0.000
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (b4)	0.137	0.034	0.175	3.989*	0.000
ด้านงบประมาณ (b5)	0.209	0.035	0.265	6.017*	0.000
R ² = 0.804, Adjusted R Square = 0.801, Std. Error of the Estimate = 0.131					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 การสร้างสมการพยากรณ์ ผู้วิจัยเลือกโมเดลทั้ง 5 ด้าน มาใช้ในการค้นหาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ปัจจัยในการบริหารทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร (b1), ด้านกระบวนการบริหาร (b2), ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (b3), ด้านวัสดุอุปกรณ์ (b4) และด้านงบประมาณ (b5) ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.222, 0.144, 0.118, 0.137 และ 0.209 ตามลำดับ โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมได้ร้อยละ 80.10 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า 0.131 โดยสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.755 (\text{Constant}) + 0.222 (b1) + 0.144 (b2) + 0.118 (b3) + 0.137 (b4) + 0.209 (b5)$$

$$\hat{Z} = 0.265 (b1) + 0.178 (b2) + 0.164 (b3) + 0.175 (b4) + 0.265 (b5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการบริหารร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ชาญธิวัฒน์ กิจสวัสดิ์, 2561 : 342) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาพร ยืนยง ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (วิภาพร ยืนยง, 2560 : 83)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความสามารถในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ถือว่าบุคลากรมีความสำคัญเป็นอันดับแรกขององค์กร เปรียบเสมือนวัตถุดิบที่ช่วยให้ทุกกิจกรรมขององค์กรดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง (อนิวัช แก้วจำนง, 2553 : 23) สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาพร ยืนยง ที่ศึกษาปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า อยู่ในระดับมาก (วิภาพร ยืนยง, 2560 : 77-78)

2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการกำหนดแผนตามวัตถุประสงค์และกำหนดมาตรการไว้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานตามคำแนะนำของผู้บริหาร มีการรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา และใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (ณัชชาภัทร สิทธิคุณ, 2558 : 11) สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี สอนดี ที่ศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับมาก (ราตรี สอนดี, 2559 : 119)

3) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับรูปแบบการเรียนการสอน และใช้ในการปฏิบัติภาระงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเทคโนโลยีนั้น เป็นการนำแนวคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธี กระบวนการ ผลผลิตทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อขยายขีดความสามารถของมนุษย์ และเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้มีมากยิ่งขึ้น (กิตานันท์ มลิทอง, 2548 : 5) สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศักดิ์ ไชยสีหา ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา, 2556 : 144)

4) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและวัสดุครุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ถือเป็นทรัพยากรที่จะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (อาคม ปัญญาแก้ว, 2554 : 56-57) สอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี อินทร์เพชร ที่ศึกษาปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (จารุณี อินทร์เพชร, 2559 : 95)

5) ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เบิกจ่ายงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยอย่างถูกต้อง มีการจัดทำงบประมาณ คือ การจัดทำแผนการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษรขององค์การสำหรับระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง และมีการควบคุมโดยงบประมาณ คือ การติดตามเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับแผนงบประมาณที่วางไว้ (เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2548 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ ที่ศึกษาปัจจัยด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ, 2561 : 100)

2. จากการศึกษาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยทั้ง 6 มาตรฐานนี้ ถือเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : ก) สอดคล้องกับงาน

วิจัยของฐานมาศ สมวรรณ ที่ศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ฐานมาศ สมวรรณ, 2559 : 71)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดระยะเวลาการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเล็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพของเด็ก มีการบริหารงบประมาณที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ โดยเบิกจ่ายงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 1-12) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองบัว นาจอมทอง ที่ศึกษามาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ทองบัว นาจอมทอง, 2559 : 87) และสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยและความพร้อมของศูนย์การศึกษาเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กที่ได้เข้าเรียนในศูนย์การศึกษาเด็กปฐมวัยมีความคุ้นเคยกับตัวอักษรมากขึ้น มีประสิทธิภาพทางด้านภาษา และมีทักษะการใช้ดินสอมากขึ้น (Zuilkowski et al., 2012 : 117-136)

2) มาตรฐานด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

มีการแต่งตั้งนายกหรือรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเช่นกัน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 13-25) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวันรัตน์ สุขเนตร ที่ศึกษามาตรฐานด้านบุคลากร พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ปวันรัตน์ สุขเนตร, 2558 : 76)

3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาคารและสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม ประตูหน้าต่างมีความแข็งแรงและใช้งานได้ดี พื้นที่ใช้สอยในอาคารมีความสะอาดปลอดภัย ระบายอากาศได้ดี ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติทั่วทั้งห้อง อากาศถ่ายเท มีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยในอาคาร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 27-35) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา จันทรสิริรักษ์ ที่ศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า อยู่ในระดับมาก (สุจิตรา จันทรสิริรักษ์, 2559 : 100)

4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน มีการวัดผล ประเมินผล ประเมินพัฒนาการเด็ก ติดตามผลการดำเนินงานโภชนาการ มีการตรวจสอบสุขภาพและการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 37-64) สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา คำวังสืบ ที่ศึกษามาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (อภิญา คำวังสืบ, 2559 : 76-78)

5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 65-73) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวรุ่ง อารพพงษ์ ที่ศึกษามาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ดาวรุ่ง อารพพงษ์, 2558 : 90-91)

6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559 : 75-77) สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์สุตา ทรายหมอ ที่ศึกษามาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (จันทร์สุตา ทรายหมอ, 2561 : 55-56)

3. จากการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 80.10 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กันและส่งผลต่อคุณภาพของงานร่วมกัน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ชาญธิวัฒน์ กิจสวัสดิ์, 2561 : 342) สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาพร ยืนยง ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (วิภาพร ยืนยง, 2560 : 77-83)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมให้บุคลากรภายในศูนย์เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็ก และประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ลงในเว็บไซต์ หรือ Facebook ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือ Line กลุ่มผู้ปกครองของเด็ก เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยทั่วกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า

1. บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง และมีใบประกอบวิชาชีพหรือใบอนุญาตการสอน

2. กระบวนการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องยึดตามมาตรฐานการดำเนินงาน

ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 มาตรฐาน และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

3. ต้องมีการดำเนินการติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับใช้งานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และใช้แอปพลิเคชันต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารหรือกิจกรรมของศูนย์

4. ต้องมีการดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้งาน

5. ต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อจัดตั้งงบประมาณ และเบิกจ่ายเงินให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. ม.ป.ท.

กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

จันทร์สุดา ทราชมอ. (2561). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. ใน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

จารุณี อินทร์เพ็ชร. (2559). องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชาญวิวัฒน์ กิจสวัสดิ์. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนกรณีศึกษาเทศบาลเมืองไร่จิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 10(1), 342.

ฐานมาศ สมวรรณ. (2559). การบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. ใน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

ณัชชาภัทร สิทธิคุณ. (2558). ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ใน ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ดาวรุ่ง อารพวงษ์. (2558). สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทองบัว นามทอง. (2559). แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปวันรัตน์ สุขเนตร. (2558). แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 12-13 (19 สิงหาคม 2542).
- เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2548). การงบประมาณ. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(1), 144.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 116 (24 สิงหาคม 2550).
- ราตรี สอนดี. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาพร ยืนยง. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุจิตรา จันทรศิริรักษ์. (2559). องค์ประกอบการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- อนิวัช แก้วจำนง. (2553). หลักการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- อภิญญา คำวังสืบ. (2559). ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อาคม ปัญญาแก้ว. (2554). ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารองค์การที่มีผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีอนามัย เขตโซนเหนือ จังหวัดขอนแก่น. ใน การศึกษาอิสระปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Zuilkowski et al. (2012). Early Childhood Education, Child Development and School Readiness: Evidence from Zambia. Journal of Research on Educational Effectiveness, 2(2), 117-136.